

УДК 338.439
DOI: 10.15673/ie.v12i1.1666

Коноваленко А.С.

кандидат економічних наук, доцент
кафедра маркетингу

Таврійський державний агротехнологічний університет ім.Д.Моторного
пр. Б. Хмельницького, 18, м. Мелітополь, Запорізька обл., Україна 72312

E-mail: avmvpmailru@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-9061-5989

УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ ХАРЧУВАННЯ ДІТЕЙ

Стаття присвячена висвітленню проблематики управління безпекою харчування дітей шкільного віку. Автором поставлено питання пошуку балансу державно-приватного партнерства з метою підвищення рівня безпеки харчування, подано оцінку обмеження можливостей державного регулювання цієї сфери та потенціалу застосування маркетингового механізму. Викладається наукова позиція до обґрунтування підхід до визначення таких станів безпеки харчування дітей, як критичний, відносний та гарантований рівні. Наведено розширений підхід до управління безпекою харчування дітей, у відповідності до якої роль державного регулювання полягає у забезпеченні подолання ризиків та загроз безпеці харчування, а роль суб'єктів маркетингу полягає у використанні існуючого потенціалу підвищення рівня безпеки харчування дітей до найвищого з можливих у певних умовах для досягнення рівня. Подано характеристику функцій управління безпекою харчування дітей, як сукупності функціональних завдань, що розв'язуються поступово, послідовно та у їх взаємозв'язку відповідно до цілей підвищення рівня безпеки харчування дітей.

Ключові слова: управління, маркетинг, безпека харчування дітей, функції управління, суб'єкти маркетингу, державне регулювання.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Сучасні соціально-економічні умови, новації у всіх сферах життєдіяльності людини вимагають розробки науково обґрунтованих підходів до всебічного вирішення проблеми підвищення рівня безпеки харчування дітей із залученням усіх суб'єктів маркетингової діяльності на ринку продуктів та послуг харчування дітей. Управління безпекою харчування дітей шкільного віку має бути регульованим процесом, адже забезпечення належної якості та безпечності харчування дітей є необхідною умовою збереження здоров'я нації у довгостроковій перспективі та вимагає системного підходу, комплексного вирішення, долучення державних органів влади та участі суб'єктів господарювання у відповідності до вектору розвитку українського суспільства.

Основою будь-якого виду діяльності мають бути маркетинг та інновації. Державне регулювання формує основи функціонування ринку продуктів та послуг харчування, а маркетинг може стати дієвим інструментом, що дозволить компенсувати недоліки державного управління. Залучення усіх зацікавлених сторін у процес управління рівнем безпеки харчування дітей здатен забезпечити синергетичний ефект від зусиль.

Наразі в Україні спостерігається активізація зусиль громадськості та політиків до окремих аспектів забезпечення належного рівня харчування школярів,

впроваджуються програми, спрямовані на покращення якості харчування дітей шкільного віку шляхом оновлення шкільного меню, забезпечення доступності їжі для школярів в закладах освіти за рахунок сплати місцевими органами самоврядування, поширення освітніх програм щодо розповсюдження серед школярів принципів здорового харчування тощо. Однак, досі відсутні комплексні механізми забезпечення необхідного рівня безпеки харчування дітей шкільного віку, які б дозволили побудувати стратегію управління безпекою харчування дітей у довгостроковій перспективі.

Аналіз останніх публікацій по проблемі.

Питання забезпечення реалізації заходів, спрямованих на управління рівнем якості та безпечності харчування дітей, були предметом дослідження науковців.

На необхідності комплексного підходу до управління безпекою харчування споживачів наголошували у своїх наукових працях колектив зарубіжних вчених на чолі з С. Losasso [2]. У своєму дослідженні вони довели, що підвищення рівня безпеки харчування здебільшого залежить від усвідомленості споживачів щодо безпечності продовольства. Доведено, що зниженню ризиків захворювань харчового походження сприяє зміна споживчої поведінки, однак залежать ці зміни не тільки від прагнення самої людини, а й від соціальних, культурних, економічних, екологічних чинників. У той же час зазначено необхід-

ність визначення ефективної стратегії з покращення поведінки споживачів з боку політики та пропагандистів здоров'я.

На необхідність державно-приватного партнерства у сфері безпеки харчування у своїх роботах наголошує Michael D. Weiss [7], науковцем зазначено актуальність проблематики забезпечення рівня безпеки та харчування для урядів, компаній та міжнародних торгових організацій. Акцентовано увагу на тому, що при виборі програм забезпечення якості, як державні органи влади, так й суб'єкти господарювання, мають приймати рішення, що ґрунтуються на оцінці вигід та витрат від покращення безпеки харчових продуктів та харчування. Marian Gargia та колектив авторів [6] довели необхідність розробки ефективної стратегії з покращення поведінки споживачів як важливого завдання політиків та пропагандистів здоров'я. Питанням пошуку балансу державного регулювання та стратегій виробників, як чинників зміни споживчої поведінки на продовольчому ринку присвячені роботи J.A. Caswell [1; 4; 5]. Маркетингові аспекти розвитку ринку дитячого харчування розкрито у дослідженнях Легези Д.Г. [3]. Не дивлячись на наявність наукових здобутків дослідників у сфері визначення маркетингових аспектів управління безпекою харчування, науковці не приділяють достатньої уваги специфіці функціонування ринку продуктів та послуг харчування дітей шкільного віку.

Формулювання цілей дослідження. Метою статті є визначення концептуальних основ управління безпекою харчування дітей шкільного віку в Україні з метою визначення потенціалу використання можливостей маркетингового механізму задля впливу на споживчу модель поведінки дітей на ринку продуктів та послуг харчування.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Роль держави в процесі управління безпекою харчування дітей полягає у забезпеченні збереження та покращення стану здоров'я дітей, здійснення профілактичних заходів, спрямованих на запобігання захворюванням, які можуть бути спричинені порушеннями харчування, створення умов для покращення демографічної ситуації в Україні.

Закон України «Про захист прав споживачів» визначає поняття «безпеки продукції» як відсутність будь-якого ризику для життя, здоров'я, майна споживача і навколишнього природного середовища при звичайних умовах використання, зберігання, транспортування, виготовлення і утилізації продукції [16]. Вимоги до харчових продуктів, призначених для продажу, споживання у готовому вигляді або для використання у приготуванні страв для дітей, підлітків та молоді, поширюються на дошкільні навчальні заклади, загальноосвітні, спеціальні та інші навчальні заклади системи загальної середньої, а також позашкільної освіти. Однак, харчування дітей поза межами родини (у шкільних їдальнях, кафе, продукти, ритейлу тощо) являє собою не тільки отримання продукту, а й отримання пакету послуг, сервісу, що у маркетингу є певним «обрамленням» продуктової пропозиції. Таким чином, поняття «безпеки харчування дітей шкільного віку» потребує подальших детальних дос-

ліджень задля визначення критеріїв оцінювання рівня безпеки харчування.

За статистикою на початок 2018 року в Україні загальна чисельність дітей шкільного віку складала 4 554 тис. осіб, при цьому більше майже 40% з них – це діти віком 7-10 років. У 2017/2018 н. р. освіту здобували 3 911 тис. школярів у 16,2 тис. закладах загальної середньої освіти [13]. Діти шкільного віку потрапляють у дорослий ринковий сегмент на ринку продуктів та послуг харчування, обирають та споживають продукти харчування, стають цільовою аудиторією та об'єктом маркетингового впливу виробників та складають специфічний ринковий сегмент. Державою встановлено вікові обмеження на продаж дітям тютюнових та алкогольних виробів, загальна ж маса продуктів харчування, представлених у роздрібному продажі та продукти закладів громадського харчування доступні для придбання ними без обмежень.

Законом України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» від 23 грудня 1997 р. №771 визначено дві категорії харчових продуктів: безпечні (продукти, що не справляє шкідливого впливу на здоров'я людини та є придатним для споживання) та небезпечні (продукти, що є шкідливим для здоров'я та/або непридатним для споживання) [9]. Фактично, встановлено дві протилежні за рівнем безпечності категорії продуктів харчування («безпека» та «небезпека»), а держава покликана забезпечувати безпеку продовольчої сфери [10]. Ринкові інструменти залишають суб'єктам господарювання право вільного прийняття рішень щодо формування маркетингової стратегії, яка дозволить максимально якісно задоволити запити споживача та отримувати фінансові результати (рис. 1).

Традиційний підхід передбачає функціонування інституційного механізму, який реалізує держава, спрямованого на забезпечення рівня безпеки харчування шляхом подолання існуючих або потенційних загроз. Однак, у сучасних умовах система харчування дітей характеризується наявністю латентних загроз. На ринку продуктів харчування діти опиняються від тиском маркетингової активності виробників продовольства тому, що це прямо не заборонено законом [10]. Відсутність прямої заборони продажу дітям та підліткам певних категорій продуктів харчування обумовлює наявність у раціоні дітей таких продуктів харчування, як чіпси, сухарики, солодкі газовані напої, солодощі тощо, споживання яких на регулярній основі спричиняє погіршення стану здоров'я дітей та розвиток хронічних захворювань.

У результаті дані МОЗ України, статистична інформація та висновки науковців все частіше наголошують на загостренні тенденції збільшення захворюваності дітей, дитячої інвалідності та погіршення загального рівня стану здоров'я дітей [11; 12; 14; 15]. Можна зробити висновок про те, що регулюючих функцій недостатньо для забезпечення належного рівня безпеки харчування дітей, що потребує розширення загального розуміння поняття рівня безпеки харчування дітей.

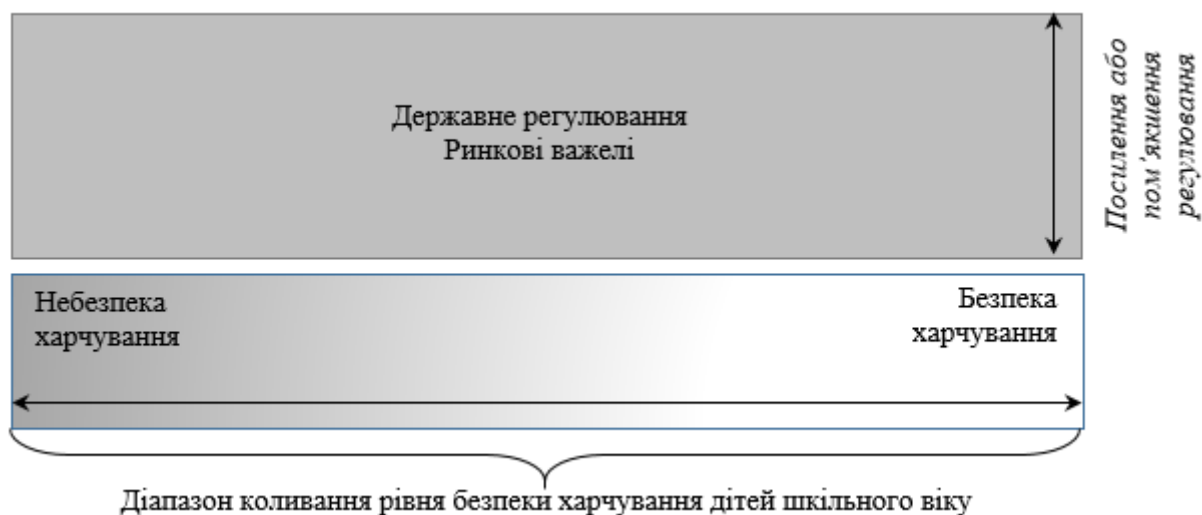

Рис. 1. Традиційний підхід управління безпекою харчування дітей*
*розроблено автором

Стан безпеки харчування дітей доцільно розглядати як мінливу та динамічну категорію, рівень якої коливається у певному діапазоні в межах двох полярних станів: від критичного стану до гарантованого рівня безпеки харчування. Враховуючи те, що безпека є не абсолютною, а відносною категорією, проміжний рівень можна розглядати як рівень відносної безпеки [10]. У такому випадку зниження рівня безпеки харчування дітей нижче допустимого (відносного) рівня відповідає ситуації, яка характеризується наявністю загроз та ризиків, що потребує прямого державного втручання задля вирішення. Наприклад, встановлення вікових обмежень на продаж алкогольних напоїв пов'язане із застосуванням важелів держа-

вного регулювання, обумовленого необхідністю запобігти небезпеці, яку спричиняє споживання дітьми та підлітками даного продукту. Подібні обмеження не розповсюджуються на «відносно безпечні» солодкі газовані напої, солодощі, які містять у складі штучні барвники, замінники цукру, що шкодять здоров'ю дітей. Відповідно, існує певний потенціал підвищення рівня безпеки харчування, що потребує інноваційних підходів. Таким чином, поточний стан безпеки харчування дітей в Україні відповідає відносному рівню безпеки, що характеризується відсутністю прямої загрози та наявністю прихованих загроз (табл. 1).

Таблиця 1

Рівні безпеки харчування дітей*

Рівень	Характеристика рівня
Критичний стан	Наявність небезпеки, значного ступеня ризику та прямої загрози життю та здоров'ю дітей (наприклад, голод, неповноцінний раціон харчування, наявність шкідливих речовин та домішок у продуктах харчування, радіоактивне забруднення продуктів харчування та води тощо)
Відносна безпека	Відсутня пряма загроза життю та здоров'ю дітей від споживаних ними продуктів харчування. Існує ймовірність наявності латентних процесів й прихованих ризиків.
Гарантований рівень	Наявність можливостей вибору шляхів забезпечення повноцінного раціону харчування дітей та отримання ними на регулярній основі усіх необхідних речовин, вітамінів, мінералів та мікроелементів відповідно до вікових, статевих, індивідуальних потреб та специфічних потреб, які спричинені особливостями раціону населення певного регіону. Така система харчування, що сприяє розвитку здорової, активної та повноцінної особистості у довгостроковій перспективі.

* Розроблено автором

Управління безпекою харчування дітей пропонується розглядати як цілеспрямовану діяльність суб'єктів управління, об'єднаних у систему, яка шляхом виконання певних функцій із використанням методів управління спрямована на підвищення рівня безпеки харчування дітей [10]. Існуючий підхід до управління безпекою харчування дітей передбачає державне регулювання в межах категорій «безпека-небезпека». Запропонований розширений підхід до управління безпекою харчування дітей (рис. 2) дозволяє визначити потенціал для підвищення рівня харчу-

вання дітей до більш високого (гарантованого) рівня [10] шляхом впровадження маркетингового механізму.

Управління безпекою харчування дітей шкільного віку на основі маркетингового механізму передбачає поєднання державного регулювання з метою запобігання загрозам безпеці харчування та діяльності суб'єктів маркетингу, спрямовану на використання існуючого потенціалу підвищення рівня безпеки харчування дітей до того рівня, який є максимально можливим для досягнення в певних умовах.

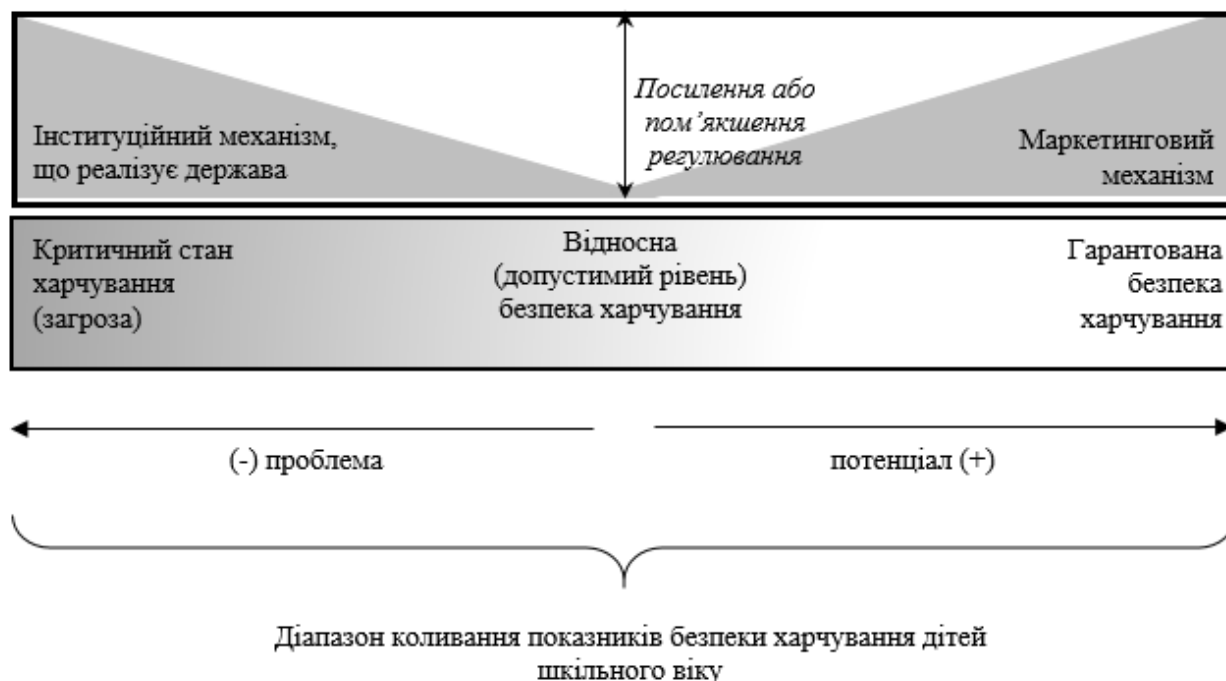

Рис. 2. Розширений підхід управління безпекою харчування дітей*
*розроблено автором

Функції управління безпекою харчування дітей – це сукупність функціональних задач, які розв'язуються поступово, послідовно та у їх взає-

мов'язку відповідно до цілей підвищення рівня безпеки харчування дітей (табл. 2).

Таблиця 2

Функції управління безпекою харчування дітей*

Функція	Зміст
Планування	Стратегічне планування передбачає формування довгострокових програм (на 5-10 років) та шляхів їх реалізації. Тактичне планування передбачає комплекс заходів короткострокового характеру, спрямованих на досягнення ключової мети забезпечення безпеки харчування дітей Прогнозування можливих змін у зовнішньому оточенні, які впливають на рівень безпеки харчування дітей
Організація	Упорядкування правової, економічної, медичної, соціально-психологічної, освітньої роботи, спрямованої на реалізацію програм сприяння підвищенню рівня безпеки харчування дітей
Мотивація	Комплекс заходів щодо стимулювання активізації діяльності суб'єктів маркетингового механізму (суб'єктів господарювання, батьків, освітян тощо), передбачених відповідними державними та регіональними програмами
Контроль	Спостереження за досягненням стратегічної мети та завдань, виявлення відхилень та запровадження заходів щодо корегування планів та програм.

* Укладено автором

Функціонування маркетингового механізму задля управління безпекою харчування дітей доповнює загальні функції управління низкою специфічних функцій, які можна поєднати у блоки:

1. Аналітично-оціночні функції (дослідження та сегментація ринку, дослідження поведінки споживача, дослідження конкурентів);
2. Планово-стратегічні функції (стратегія вибору ринку, стратегія освоєння ринку, стратегія стимулювання ринку, стратегія просування ринку);
3. Результуючі функції (маркетингові плани, маркетингові програми, маркетингові проекти).

Усі блоки функцій пов'язані між собою, оскільки проведені дослідження, аналіз та оцінки є основою для розробки відповідних стратегічних підходів, а розроблені маркетингові плани та програми є напрямом практичної реалізації теоретичних розробок та їх запровадженням для досягнення очікуваного ефекту. У такому випадку держава (як суб'єкт управління) сприяє підвищенню рівня безпеки харчування до відносно безпечного (допустимого) рівня, а суб'єкти маркетингового механізму (виробники продовольства, заклади громадського харчування, провайдери освітніх послуг тощо) формують поле для

використання існуючого потенціалу підвищення рівня безпеки харчування дітей. Комерційна діяльність без регулювання здатна надавати економічну вигоду, загрожуючи стратегічному завданню забезпечити продовольчу безпеку нових поколінь [8].

Перед дослідниками постають завдання формування наукових засад управління рівнем безпеки харчування дітей. Державне регулювання є одним зі складових цієї системи. Відповідальність за стан безпеки харчування дітей шкільного віку усіх суб'єктів процесу забезпечення дітей продовольством має стати передумовою для створення відкритої, надійної та прозорої системи управління безпекою харчування дітей шкільного. Враховуючи підпорядкування ринку продуктів харчування для дітей законам ринкової економіки, комплексне управління безпекою харчування дітей має відбуватись на основі функціонування відповідного маркетингового механізму.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Результати проведеного дослідження доводять важливість пошуку балансу державно-приватного партнерства з метою підвищення ефективності управління безпекою харчування дітей шкільного віку.

Наукову новизну проведеного дослідження становить обґрунтування визначення таких рівнів безпеки харчування дітей, як критичний, відносний та

гарантований рівні. Наведено розширений підхід до управління безпекою харчування дітей, у відповідності до якої роль державного регулювання полягає у забезпеченні подолання ризиків та загроз безпеці харчування, а роль суб'єктів маркетингу полягає у використанні існуючого потенціалу підвищення рівня безпеки харчування дітей до найвищого з можливих у певних умовах для досягнення рівня. У такому випадку маркетинговий механізм управління безпекою харчування дітей дозволить підсилит ефективність взаємодії інституційного механізму, який реалізує держава через діяльність органів влади, та маркетингові підходи, які реалізують суб'єкти маркетингу.

Наведено характеристику функцій управління безпекою харчування дітей, як сукупності функціональних завдань, що розв'язуються поступово, послідовно та у їх взаємозв'язку відповідно до цілей підвищення рівня безпеки харчування дітей. Подальших досліджень потребують питання визначення альтернативних напрямів використання можливостей та запобігання загрозам, що обумовлені станом макро-маркетингового оточення виробників продуктів харчування та операторів послуг харчування дітей шкільного віку, з метою підвищення ефективності впровадження маркетингового механізму управління безпекою харчування дітей.

Література

1. Caswell J.A., Johnson G.V. (1991) Firm Strategic Response to Food Safety and Nutrition Regulation. In: Caswell J.A. (eds) // *Economics of Food Safety*. Springer, Dordrecht. 1991. P. 273-297. doi: 10.1007/978-94-011-7076-5_13
2. Carmen Losasso, Veronica Cibina, Veronica Cappaa, Anna, Roccoatoa, Angiola Vanzob, Igino Andrighettoac, Antonia Riccia. Food safety and nutrition: Improving consumer behaviour // *Food Control*. 2012. Vol. 26, issue 2. Pp. 252-258. doi.org/10.1016/j.foodcont.2012.01.038
3. Dunn J., Brunner T. Legeza D., Konovalenko A, Demchuk O.. Factors of the marketing macro system effecting children's food production // *Економічний часопис XXI*. 2018. № 170 (3-4). С. 49-56 doi: 10.21003/ea.V170-09
4. Julie A Caswell. *Valuing Food Safety and Nutrition*. Routledge, 2019. 458 p.
5. Julie A. Caswell. Valuing the benefits and costs of improved food safety and nutrition // *Agricultural and Resource Economics*. 2002. Vol. 42, issue 4. P. 409-424 doi.org/10.1111/1467-8489.00060
6. Marian Garcia Martinez, Andrew Fearneb, Julie A. Caswellc, Spencer Hensond. Co-regulation as a possible model for food safety governance: Opportunities for public-private partnerships // *Food Policy*. 2007. Vol. 32, iss. 3, P. 299-314. doi.org/10.1016/j.foodpol.2006.07.005
7. Weiss, M. D. Information Issues for Principals and Agents in the "Market" for Food Safety and Nutrition // *Valuing Food Safety And Nutrition*. 2019. P. 69-82.
8. Дутка І.В., Хоменко О.І., Геселева Н.В. Тенденції розвитку ринку дитячого харчування в Україні // *Вісник КНУТД. Сер. «Економічні науки»*. 2015. №4 (89). С.70-74.
9. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів : Закон України від 23 грудня 1997 р. №771 за станом на 15.12.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 15.12.2019).
10. Коноваленко А.С. Роль маркетингу в управлінні безпекою харчування дітей. *Advancer of science: proceedings of the international scientific conference Karlovy Vary: Skleněný Můstek*, 8 лютого 2019). С. 84-89. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/6045> (дата звернення 15.12.2019).
11. Моїсеєнко Р. О. Організація медичної допомоги дітям і підліткам в Україні, проблеми реформування // *Актуальні проблеми організації медичного забезпечення дітей і підлітків*. Харків, 2002. С. 3–17.
12. Неділько В.П. Шляхи удосконалення медичної допомоги дітям України // *Актуальні проблеми сучасної охорони здоров'я України: зб. наук.пр. Київ, 2007. С. 38–41.*
13. Освіта в Україні: базові індикатори. Інформаційно-статистичний бюлетень результатів діяльності галузі освіти у 2017/2018 н. р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nova-ukrainska-shkola/1serpkonf-informatsiyniy-byuleten.pdf> (дата звернення 15.12.2019).
14. Показники здоров'я населення та використання ресурсів охорони здоров'я в Україні за 2017–2018 рр. / МОЗ України. Київ, 2019. 197 с.

15. Пономаренко В.М. Міжгалузевий комплексний підхід до охорони здоров'я дітей в сучасних умовах: матеріали II з'їзду педіатрів України. Київ, 2004. 22 с.

16. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 р. № 1023-ХІІ за станом на 15.12.2019 р. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12> (дата звернення 15.12.2019).

Стаття надійшла 15.01.2020
Стаття прийнята до друку 29.01.2020
Доступно в мережі Internet 31.03.20

Коноваленко А.С.

кандидат економічних наук, доцент
кафедра маркетинга Таврического государственного
агротехнологического университета им.Д.Моторного
пр. Б. Хмельницкого, 18, г. Мелитополь, Запорожская обл., Украина 72312
E-mail: avmvpmailru@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-9061-5989

УПРАВЛЕНИЕ БЕЗОПАСНОСТЬЮ ПИТАНИЯ ДЕТЕЙ

Статья посвящена проблематике управления безопасностью питания детей школьного возраста. Автором поднимается вопрос поиска баланса государственно-приватного партнерства с целью повышения уровня безопасности питания, приведено оценку ограничения возможностей государственного регулирования данной сферы и потенциала использования маркетингового механизма. В Украине наблюдается активизация усилий общественности и правительства в решении отдельных аспектов обеспечения соответствующего уровня питания школьников, разрабатываются программы, нацеленные на повышение качества питания школьников, обновления меню школьных столовых, обеспечения доступности питания для детей в общеобразовательных учреждениях за счет местных бюджетов, внедряются образовательные программы популяризации здорового питания и другие. Однако, до сих пор отсутствуют комплексные механизмы обеспечения необходимого уровня безопасности питания детей школьного возраста, которые бы позволили обеспечить эффективность данного управления в долгосрочной перспективе.

Действующим законодательством Украины обозначены такие полярные положения, как «безопасный» и «небезопасный» продукт питания, однако доступными для приобретения детьми являются продукты питания (например, чипсы, сладкие газированные напитки, сухарики и др.), которые признаны законодательством «безопасными», представлены в розничной продаже, но с доказанным эффектом приводят к негативным последствиям по отношению к здоровью детей. Автором изложена научная позиция обоснования подхода к определению таких качественных уровней питания детей, как критический, относительный и гарантированный уровни. Приведена разработанная автором модель управления безопасностью питания детей, в соответствии с которой роль государственного регулирования заключается в преодолении рисков и угроз безопасности питания детей, а роль субъектов маркетинга подразумевает использование существующего потенциала повышения уровня безопасности детей до наивысшего уровня из числа возможных для достижения в существующих условиях. Приведена характеристика функций субъекта управления безопасностью питания детей, как совокупности функциональных задач, которые выполняются постепенно, последовательно, в их взаимосвязи для достижения общей цели – повышение уровня безопасности питания детей.

Ключевые слова: управление, маркетинг, безопасность питания детей, функции управления, субъекты маркетинга, государственное регулирование.

Konovalenko A.

Ph.D., Associate Professor
Department of Marketing
D.Motorni Tavria State Agrotechnological University
avenue Bogdan Khmelnytsky, 18, Melitopol, Zaporizhzhia region, 72312, Ukraine
E-mail: avmvpmailru@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-9061-5989

CHILDREN NUTRITION SAFETY MANAGEMENT

The article is devoted to the problems of food safety management for school-age children. The author raises the question of finding a balance of public-private partnership in order to increase the level of food security, provides an assessment of the limitations of state regulation in this area and the potential use of the marketing mechanism. In Ukraine, there has been an increase in efforts by the public and government in addressing certain aspects of ensuring the appropriate level of children nutrition, programs are being deve-

loped aimed at improving the quality of food for schoolchildren, updating the menu of school canteens, ensuring the availability of food for children in educational institutions at the expense of local budgets, and educational programs are being implemented to popularize healthy eating and others. However, there are still no comprehensive mechanisms to ensure the necessary level of food safety for schoolchildren, which would ensure the effectiveness of this management in the long term.

The current legislation of Ukraine identifies such polar provisions as “safe” and “unsafe” food products, however, foodstuffs (for example, chips, sweetened carbonated sugary drinks, crackers, etc.) that are recognized as “safe” by law are available for purchase by children. They are presented in retail, but with a proven effect lead to harm the health of children. The author sets out the scientific position of the rationale for the approach to determining such qualitative nutritional levels of children as critical, relative and guaranteed levels. The author developed a model for managing the nutritional safety of children, in accordance with which the role of state regulation is to overcome the risks and threats to the nutritional safety of children, and the role of marketing entities implies using the existing potential to increase children's safety to the highest level possible under existing conditions. The article describes the characteristics of the functions of the subject of managing the nutritional safety of children, as a set of functional tasks that are performed gradually, sequentially, in their interaction to achieve a common goal - to increase the level of children nutrition safety

Key words: management, marketing, children nutrition safety, management functions, marketing entities, state regulation.

References

1. Caswell, J. A., & Johnson, G. V. (1991). Firm Strategic Response to Food Safety and Nutrition Regulation. *Economics of Food Safety*, 273–297. doi: 10.1007/978-94-011-7076-5_13
2. Losassoa, C., Cibina, V., Cappaa, V., Roccatoa, A., Vanzob, A., Andrighttoac, I., & Riccia, A. (2012). Food safety and nutrition: Improving consumer behaviour. *Food Control*, 26(2), 252–258. doi: 10.1016/j.foodcont.2012.01.038
3. Dunn, J., Brunner, T., Legeza, D., Konovalenko, A., & Demchuk, O. (2018). Factors of the marketing macro system effecting children's food production. *Ekonomichnyi Chasopys XXI*, (170 (3-4), 49–56. doi: 10.21003/ea.V170-09
4. Caswell, J. A. (2019). *Valuing Food Safety and Nutrition*. Routledge.
5. Caswell, J. A. (2002). Valuing the benefits and costs of improved food safety and nutrition. *Agricultural and Resource Economics*, 42(4), 409–424. doi: 10.1111/1467-8489.00060
6. Martineza, M. G., Fearneb, A., Caswellc, J. A., & Hensond, S. (2007). Co-regulation as a possible model for food safety governance: Opportunities for public–private partnerships. *Food Policy*, 32(3), 299–314. doi: 10.1016/j.foodpol.2006.07.005
7. Weiss, M. D. (2019). Information Issues for Principals and Agents in the “Market” for Food Safety and Nutrition. *Valuing Food Safety And Nutrition*, 69–82.
8. Dutka, I. V., Khomenko, O. I., & Heseleva, N. V. (2015). Tendentsii rozvytku rynku dytiachoho kharchuvannia v Ukraini. *Visnyk KNUVD*, 4(89), 70–74.
9. Pro osnovni pryntsypy ta vymohy do bezpechnosti ta yakosti kharchovykh produktiv : Zakon Ukrainy vid 23 hrudnia 1997 r. №771 za stanom na 15.12.2019 r. (2019). Retrieved December 15, 2019, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр>
10. Konovalenko, A. S. (2019). Rol marketynhu v upravlinni bezpekoiu kharchuvannia ditei. In *Advancer of science* (pp. 84–89). Karlovy Vary: Skleněný Můstek. Retrieved from <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/6045>
11. Moiseienko, R. O. (2002). Orhanizatsiia medychnoi dopomohy ditiam i pidlitkam v Ukraini, problemy reformuvannia. *Aktualni Problemy Orhanizatsii Medychnoho Zabezpechennia Ditei i Pidlitkiv*, 3–17.
12. Nedilko, V. P. (2007). Shliakhy udoskonalennia medychnoi dopomohy ditiam Ukrainy. *Aktualni Problemy Suchasnoi Okhorony Zdorov'ia Ukrainy*, 38–41.
13. Osvita v Ukraini: bazovi indykatory. Informatsiino-statystychnyi biuleten rezultativ diialnosti haluzi osvity u 2017/2018 n. r. (2018). Retrieved December 15, 2019, from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nova-ukrainska-shkola/Iserpkonf-informatsiyniy-byuleten.pdf>
14. MOZ Ukrainy. (2019). *Pokaznyky zdorov'ia naseleння ta vykorystannia resursiv okhorony zdorov'ia v Ukraini za 2017–2018 rr.* Kyiv.
15. Ponomarenko, V. M. (2004). Mizhhaluzevyi kompleksnyi pidkhid do okhorony zdorov'ia ditei v suchasnykh umovakh. *Materialy II z'Isdu Pediatriv Ukrainy*, 1–22.
16. Pro zakhyst prav spozhyvachiv: Zakon Ukrainy vid 12 travnia 1991 r. № 1023-XII za stanom na 15.12.2019 r. (2019). Retrieved December 15, 2019, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>

Received 15 January 2020

Approved 29 January 2020

Available in Internet 31.03.20

Цитування згідно ДСТУ 8302:2015

Коноваленко А.С. Управління безпекою харчування дітей // Економіка харчової промисловості. 2020. Т.12, вип. 1. С.28-34. doi: 10.15673/ie.v12i1.1666

Cite as APA style citation

Konovalenko, A. (2019). Children nutrition safety management. *Food Industry Economics*, 12(1), 28–34. doi: 10.15673/ie.v12i1.1666